

ÄLVKARLEBY-SKUTSKÄRS FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

FÖRORD AV KYRKOHERDEN TILL FÖRSAMLINGSINSTRUKTIONEN

Den helige Mikael's dag 2016 mottogs jag som kyrkoherde i Skutskärs kyrka, i min barndoms kyrka där jag som barn gick i procession med påskliljor i handen på påskdagen, i den kyrka där jag kom till tro på Jesus, i den kyrka där jag stod som Lucia 1984 – och fick läsa ur Jesaja kap. 9: *”Det folk som vandrar i mörkret ska se ett stort ljus, jag över dem som bor i dödsskuggans land ska ett ljus skina klart. Ty ett barn bliver oss fött, en son bliver oss given och hans namn ska vara Underbar i råd, Veldig Gud, Evig Fader och Fridsfurste.”* – och där jag mottogs som kyrkvärd 17 år gammal Pingstdagen 1995.

När jag var ny som kyrkoherde var intensionen att påbörja arbetet med att formulera en ny församlingsinstruktion, FIN, för Älvkarleby-Skutskärs församling under våren 2017. Vi var en grupp bestående av anställda och förtroendevalda, som deltog i en utbildning på Stiftsgården i Undersvik. Men livet kom emellan, både för mig personligen – min gamle far somnade in 91 år gammal – och livet i församlingen med biskopsvisitation, nyrekryteringar, omorganisationer och så vidare.

Redan hösten 2016 hade vi haft en personaldag om vad det betydde att vara kyrka och församling. Under 2017 fortsatte arbetet i medarbetarlaget och vi vaskade fram tre ledord – Gemenskap, Trygghet och Öppenhet – som vi upptäckte var vägledande för oss i församlingsarbetet. Medarbetarlaget reste till Tyskland i Luthers fotspår under hösten 2017 och blev påmind om både vår kyrkas arv som evangelisk-luthersk kyrka och om behovet av ständig reformation.

Under 2018 tog arbetet med en ny församlingsinstruktion fart. Stiftet hade fått nya medarbetare och gav nya instruktioner inför arbetet med församlingsinstruktionen. Vi deltog ytterligare en informationsdag på Stiftets hus i Uppsala och fick besök av två stiftsmedarbetare och en tidsplan för arbetet fastslogs. En arbetsgrupp samt en referensgrupp utsågs. I mars 2017 fortsatte arbetet med en gemensam medarbetardag för alla förtroendevalda och anställda med inbjudna inspiratörer som ledde oss i samtal och övningar om vårt uppdrag som kyrka, att fira Gudstjänst, bedriva Undervisning, utöva Diakoni och Mission. I maj månad genomfördes en Pilgrimsvandring med anställda och förtroendevalda på delar av St Eriksleden i Gamla Uppsala och samtalen var livliga och givande om församlingens arbete utifrån styrkebaserade frågor. Målet var att arbeta brett med församlingsinstruktionen, att låta vägen fram till ett dokument, själva processen, bli lika viktig och betydelsefull som det slutgiltiga dokumentet.

I juni och augusti arbetade personalen vidare med det som framkommit i omvärldsanalysen och i samtal om församlingsarbetet vid en personaldag i Skutskär och vid personaldagar av andlig fördjupning i Vadstena. Vid Älvkarleby marknad i augusti besvarade ett stort antal församlingsbor en enkel enkät med frågor om församlingens arbete. Det som framkom där togs med i den senare analysen.

Under hösten 2018 fortsatte samtalen i arbetsgruppen för Församlingsinstruktionsarbetet som har bestått av kyrkoherden, två anställda och kyrkorådets ordförande, fokus lades framför allt på att formulera en vision för församlingsarbetet.

Senare under hösten delegerades ansvaret för arbetsgruppen från mig som kyrkoherde till en av prästkollerna, Peter H Stjerndorff, och skrivprocessen började. En omvärldsanalys av fakta om kommunen genomfördes likaså analyserades församlingsstatistiken. Ett första utkast till Församlingsinstruktion presenterades för arbetsgruppen tidig vår 2019, och för referensgruppen samt för personalgruppen. Efter varje presentation fördes samtal om innehållet och omarbetningar av texten gjordes. I skrivande stund finns ett förslag till församlingsinstruktion framtaget och förhoppningen är att FIN kommer att fastställas av kyrkofullmäktige i maj 2019.

En vårväll i slutet av mars månad 2019

Helene Lindström,

kyrkoherde

Älvkarleby-Skutskärs församling

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

UTKAST 7 UTARBETAT AV PETER H STJERNDRORFF. FOTO DÄR INGET ANNAT ANGES: HELENA BORGENBACK

1.0 OM ÄLVKARLEBY KOMMUN

Älvkarleby-Skutskärs församling har kallelsen att vara Kristi kyrka i Älvkarleby kommun. Älvkarleby kommun har ungefär 9 400 invånare (2018). Kommunen har flera centralorter varav Skutskär är den dominerande sett till antal boende. Skutskärs historia hör nära samman med industrins etablering på orten under tidigt 1900-tal. Denna starka koppling mellan centralort och industri gör att Älvkarleby kommun, i likhet med många andra industriorter, har haft en tydlig anknytning till arbetarrörelsen. Detta har varit påtagligt, inte minst när det gäller politisk orientering i kommunen. I kommunen finns andra orter med annan historia varav kan nämnas Älvkarleby, Gårdskär, Älvkarleö och Marma.

Älvkarleby kommun är, till följd av att det är en befolkningsmässigt relativt liten kommun, beroende av samverkan med andra kommuner såsom Gävle, Tierp och Uppsala. Denna samverkan gäller bland annat gymnasieskolor, socialtjänst och räddningstjänst. Kontakter med andra orter är också tydligt i det faktum att pendlandet, både norrut till Gävle och söderut till Tierp och Uppsala, utgör en viktig del av vardagslivet för de som bor och vistas i Älvkarleby kommun. Infrastrukturen när det gäller kommunikation är mycket väl utbyggda och många är beroende av att tåg och bussar fungerar.

Inom kommunen har föreningsverksamheten haft en stor betydelse, inte minst idrottsrörelsen som format många av de boende inom kommunen. Det finns mycket sommarboende i kommunen, men också gästande turister under sommarmånaderna. Det som traditionellt lockat turister har främst varit bad och fiske, men också golfspel och folkmusik kan nämnas i detta sammanhang.

I likhet med många andra industriorter har Älvkarleby kommun haft en relativt stor inflyttning från Finland. Detta har till följd att Älvkarleby kommun numera är finskt förvaltningsområde. Bland inflyttningar från andra länder kan också nämnas flyktingar från Sydamerika under 1970-talet och från Syrien 2015.

Foto: Mårten Gudmundhs

1.1 Församlingens uppdrag syns i altartavlorna

Det är i detta samhälle som Älvkarleby-Skutskärs församling skall verka som Kristi kyrka. Som alla andra delar av Kristi kyrka skall församlingen göra Kristus känd och bekänd, älskad och efterföljd. Detta sker genom att församlingen, i enlighet med Kyrkoordningen, firar gudstjänst, bedriver undervisning samt utövar diakoni och mission. Detta uppdrag har Älvkarleby-Skutskärs församling gemensamt med hela den världsvida kyrkan. När det gäller att utföra uppdraget och utforma församlingens verksamhet har Älvkarleby-Skutskärs församling valt att utgå från tre ledord: *Gemenskap*, *Trygghet* och *Öppenhet*.

En inspirationskälla till dessa tre ledord är församlingens kyrkobyggnader. När man går in de tre kyrkor som finns i Älvkarleby-Skutskärs församling och riktar blicken mot det heliga altaret påminns man om dessa ledord.

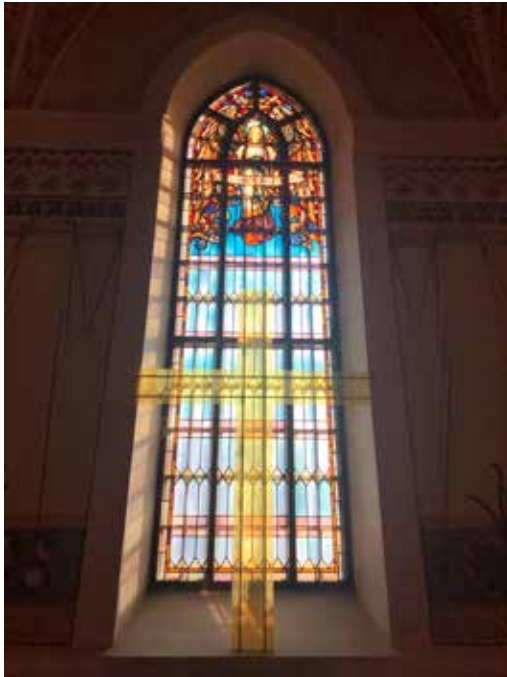
2.1 Gemenskap

I Älvkarleby kyrka ser vi ett medeltida altarskåp. Där avbildas män och kvinnor som representerar olika åldrar och samhällsställningar. De är alla samlade runt Kristus. Kristus finns i mitten av altarskåpet i ett barns gestalt, buret av sin mor Maria. Bilden understryker hur Gud, i Kristus, delar liv med människor. Bilden visar också hur Kristus är centrum i kyrkans och församlingens liv. Men det som är tydligast i altarskåpet är mångfalden av människor, samlade runt Kristus. Altarskåpet blir genom detta ett uttryck för *Gemenskap*, ett av de ledord som skall känneteckna all kyrklig verksamhet i Älvkarleby-Skutskärs församling.

2.2 Trygghet

I Marma kyrka ser vi en altartavla där Kristus är i centrum. Runt honom avbildas människor som vänder sig till Kristus med sina behov. Altartavlan visar hur olika människor, oavsett hur deras liv har formats och förändrats, kan vända sig till Kristus och känna sig accepterade och erfara trygghet. Altartavlan är genom detta ett uttryck för *Trygghet*, ett av de ledord som skall känneteckna all kyrklig verksamhet i Älvkarleby-Skutskärs församling.

2.3 Öppenhet

I Skutskärs kyrka, längst fram i öster, ser vi ett stort kors av glas. Solen lyser genom korset. Solljuset kan ses som en gestaltning av det himmelska ljus som genomstrålar den mänskliga tillvaron. Det är genom Kristi kors som det himmelska ljuset når människor. Genom korset öppnas vägen till Gud, där grundläggs också en öppenhet mot andra människor, en framtidstro, ett hopp och ett livsmod för varje människa. Det stora korset är därför ett uttryck för *Öppenhet*, ett av de ledord som skall känneteckna all kyrklig verksamhet i Älvkarleby-Skutskärs församling.

2.4 Sammanfattning av altartavlornas budskap och församlingens uppdrag

All församlingsverksamhet i Älvkarleby-Skutskärs församling skall kännetecknas av *Gemenskap*, *Trygghet* och *Öppenhet*. Det gäller varje möte med människor som bor eller vistas i församlingen. De tre altarprydnaderna understryker detta och blir en ständig påminnelse om ledorden.

De tre altarprydnaderna har också en annan gemensam faktor, Kristus som centrum. Det är tydligt i Älvkarleby kyrka där det lilla Jesusbarnet i Marias famn avbildas. Det är tydligt i Marma där Kristus är i centrum för människors bön. Det är tydligt i Skutskär där man påminns om Kristus genom korset. I all församlingsverksamhet som bedrivs i Älvkarleby-Skutskärs församling skall Kristus vara i centrum.

3.0 KYRKANS UPPDRAG I KONKRET FORM

3.1 Undervisning

Undervisning är en prioriterad del av församlingens arbete. All undervisning i församlingen skall vara förankrad i Bibeln och ha som mål att leda människor in i en kärleksfull relation till Gud och medmänniskor. Ett av de Bibelord som lägger grunden för församlingens undervisande verksamhet är berättelsen om hur Jesus undervisar sina lärjungar på vägen till Emmaus (Luk.24:13-33).

Grundläggande i församlingens sätt att bedriva undervisning är att vi utvecklar miljöer där det finns möjlighet att växa och fördjupas i tro, och inte minst att utbyta erfarenheter omkring kristen tro. I det mänskliga mötet och i relationer som etableras sker en viktig del av lärande. Församlingens undervisning får alltså inte vara begränsad till intellektuell tolkning och förståelse.

Undervisning skall erbjudas för alla åldrar. Vuxenun-

dervisning är en prioriterad verksamhet där församlingen ger möjlighet till fördjupning och erfarenhetsutbyte genom samtal och gemenskap. Församlingen har ett särskilt ansvar när det gäller barn och ungdomar och till dem erbjuda undervisning som en uppföljning och fördjupning av det dop som många barn tog emot i späda ålder. Till dopuppföljning räknas också den i församlingen högt prioriterade konfirmandverksamheten. En särskild handlingsplan för konfirmandarbetet har utformats och denna revideras årligen. För undervisning riktad till barn och ungdom eftersträvar församlingen, där detta är lämpligt, att söka samarbete med skolor inom kommunen.

3.2 Diakoni

Diakoni handlar primärt om att omsätta kristen tro i handling. Genom diakonala insatser kan församlingen stötta och hjälpa människor som på olika sätt kämpar med sina liv och livshändelser. Ett av de Bibelord som lägger grunden för församlingens diakonala arbe-

te är Jesu liknelse om den barmhärtige samariern (Luk.10:25-37).

Församlingens diakoni måste kännetecknas av öppenhet så att människor med behov vill och vågar söka kontakt med församlingen. Vid de mänskliga möten som sker ska församlingen eftersträva att etablera goda relationer och bygga gemenskap. Diakonal verksamhet kan utformas på olika sätt, allt utifrån de behov som finns hos individ och samhälle. Som exempel på diakonala verksamheter i församlingen kan nämnas; måltidsgemenskap, enskilda samtal, sångstunder på äldreboenden, ekonomiskt bistånd och samtalsgrupper. Det är också viktigt att församlingens verksamhet tydligt uttrycker trygghet och gemenskap. Allt detta påminner församlingens altarprydnader om och detta blir då grundläggande i all social och diakonal verksamhet som församlingen bedriver.

En annan viktig del av församlingens diakonala verksamhet är arbetet med att ge möjlighet för ideellt engagemang. Här kan påminnas om den lutherska grundtanken om det allmänna prästadömet, en tanke som understryker att kyrkan är en gemenskap där varje människa är viktig och värdefull.

För ett väl fungerande socialt-diakonalt arbete eftersträvar Älvkarleby-Skutskärs församling vidare ett nära samarbete med andra aktörer i samhället, såväl kommunen som föreningsliv och skolor.

Tillsammans kan man hjälpa människor som på olika sätt befinner sig i utsatthet, svårigheter eller liknande. Författaren Stig Dagerman var född i Älvkarleby. I en av sina dikter skrev han "*Jorden kan du inte göra om, stilla din häftiga själ. Blott en sak kan du göra, en annan människa väl*". De orden kan vara en ledstjärna avseende det diakonala arbetet i Älvkarleby-Skutskärs församling.

Även om tyngdpunkten för diakonal verksamhet ligger i linje med Dagermans dikt så deltar församlingen aktivt i globalt och internationellt arbete för att förbät-

ra jorden, till exempel genom att stödja internationellt biståndsarbete och aktivt arbeta med miljöfrågor i församlingsverksamheten..

3.3. Gudstjänst

I gudstjänsten möts vi som människor och får gemensamt lägga fram livet inför Gud genom tacksägelse, bön om hjälp och förlåtelse. I gudstjänsten får vi också möta Guds Ord som inspirerar och utmanar. I nattvarden får Guds nåd en konkret form när vi tar emot Kristus i form av bröd och vin. Ett av de Bibelord som lägger grunden för församlingens gudstjänstfirande är berättelsen om hur Jesus instiftar nattvarden (Matt.26:26-29).

Till gudstjänstlivet hör också de kyrkliga handlingarna där man får möta Guds nåd och omslutas av Guds kärlek i det som berör livets stora händelser som ett barns födelse, tonårstiden, en kärleksrelation eller en förlust av en nära anhörig. Dessa kyrkliga handlingar har stor betydelse för många människor och församlingen har här en viktig uppgift när det gäller att förmedla trygghet, gemenskap och öppenhet inför det som sker i församlingsbornas liv.

Församlingens gudstjänstliv skall vara öppet och välkomnande för alla människor, oavsett ålder och personliga förutsättningar. Det pågår kontinuerligt ett arbete i församlingen avseende gudstjänsters uttryck, men också arbete kring kyrkorum och församlingslokalers utformning. Allt för att gestalta den gemenskap, öppenhet och trygghet som Älvkarleby-Skutskärs församling värnar om och som församlingskyrkornas altarprydnader ständigt påminner om. Huvudgudstjänst firas varje söndag och helgdag i någon av församlingens kyrkor. Utöver huvudgudstjänsten firas ofta andra former av gudstjänster i församlingens kyrkor under söndagar och helgdagar. Nattvard firas, med vissa undantag, varje söndag i någon av församlingens kyrkor. Under vardagar firas

gudstjänster i olika former. Detta för att församlingarna ska ha möjlighet att möta Gud i gemensam bön och ta del av Guds ord så ofta som möjligt.

3.4 Mission

Allt det som församlingen tagit emot från Gud i form av kärlek, nåd och omsorg vill vi föra vidare ut till andra. Ett av de Bibelord som lägger grunden för församlingens missionerande verksamhet är Missionsbefallningen (Matt.28:16-20).

Grunden för all mission är Guds kärlek, särskilt så som den kommit till uttryck i Kristus. Denna skall församlingen förmedla till alla människor som bor och vistas i Älvkarleby-Skutskärs område.

För att människor ska ta till sig budskapet om nåd och barmhärtighet måste församlingen skapa mötesplatser där alla känner sig välkomna. En öppen och trygg gemenskap är missionens förutsättning.

Missionen kan utformas på många olika sätt, men en viktig del är att församlingen strävar efter att vara närvarande i samhället, synas ute bland människor och knyta kontakter med andra organisationer. En annan viktig del av missionen är kommunikation. Till denna missionerande verksamhet kan nämnas församlingens tidning som utkommer fyra nummer per år samt aktivitet i sociala medier. När det gäller språklig kommunikation erbjuder församlingen verksamhet på andra språk när behov av detta finns. Församlingen har ett särskilt ansvar när det gäller finska språket.

Kommunikation sker inte bara med ord och församlingens missionsverksamhet innefattar därför andra kulturella uttrycksformer än det talade och skrivna ordet. Ett prioriterat område är församlingens körverksamhet och musikliv. Denna verksamhet står i missionens tjänst och vill nå människor och leda dem in i församningslivet, genom att möjliggöra kunskap och erfarenhet av kristen tro och kristet liv och relation till församlingen.

4.0 VISION

Med utgångspunkt i Bibeln och med inspiration från församlingens altarprydnader har Älvkarleby-Skutskärs församling utformat följande vision för församlingsarbetet:

Älvkarleby-Skutskärs församling vill

- vara en plats med Kristus i centrum
- vara en mötesplats mellan Gud och människa där var och en får växa som människa, som kristen och i kristet liv
- vara en miljö som kännetecknas av gemenskap, trygghet och öppenhet där vi ser en rikedom i mångfalden oavsett ålder, kön, etnicitet, sexuell läggning och funktionsvariation.
- verka för att var och en blir sedd, bemyndigad att växa i ansvar och engagemang för sin nästa i både kyrka och samhälle.

5.0 FORMALIA SOM DOMKAPITLET REGLERAR

5.1 Telefonsjälavård

Älvkarleby-Skutskärs församling är delaktig i stiftets organisation av telefonsjälavård. Församlingens präster medverkar i telefonsjälavården i enlighet med stiftets direktiv,

5.2 Prästtjänster

I Älvkarleby-Skutskärs församling finns minst tre och en halv prästtjänster.

5.3 Musikertjänst

I Älvkarleby-Skutskärs församling har kyrkorådet fastställt att det för kyrkomusikertjänsten skall ställas krav på minst kantorsexamen.

Svenska kyrkan

ÄLVKARLEBY SKUTSKÄRS
FÖRSAMLING

Svenska kyrkan, Älvkarleby-Skutskärs församling
Östra vägen 43, 814 31 Skutskär, Tel: 026-701 57
www.svenskakyrkan.se/alkarlebyskutskar
E-post till: skutskar.pastorat@svenskakyrkan.se